

Eu nu sunt poet.

Cu toate acestea, am fost binecuvântat să-mi duc veacul printre cei mai înzestrați. Printre cei mai talentați poeți, cei mai măiestri pictori, cele mai frumoase femei... și cei mai remarcabili bărbați. Fiecare dintre ei m-a inspirat și câte o fărâmă din sufletul și esența fiecărui se regăsește în toate picturile mele.

Tot ce nădăduiesc este ca arta mea să rămână în amintirea omenirii ca o formă de poezie, pentru că m-am străduit să dau viață fiecărui tablou, să-i dau consistență și semnificație. M-am frâmânat îndelung la gândul că poate e împotriva normelor de conduită a artistului să dezvălu aspirațiile, simbolistica și substraturile aflate la temelia muncii noastre. Cu toate acestea, Maestro Ficino a descoperit dovezi străvechi, datând din vremea Egiptului Antic, cum că asemenea coduri de conduită a artistului erau păstrate sub forma unor jurnale secrete, așa încât pot afirma că fac și eu parte din această tradiție atemporală.

Fiind un membru umil al Ordinului Sfântului Mormânt, toate picturile mele sunt inspirate și oglindesc strălucirea acelor învățături divine. Acestea fac parte integrantă din toate operele mele; ele dau culoare, substanță și contur picturilor mele. Fiecare tablou, indiferent pentru cine a fost făcut și oricare ar fi fost destinația sa practică, este o reflectare a învățăturii Căii Dragostei. Fiecare tablou are scopul de a transmite adevărul.

În paginile care urmează voi dezvălu secretele ce se ascund în spatele muncii mele, pentru ca, într-o bună zi, acestea să poată fi folosite ca instrumente de învățare pentru cei care au ochi să vadă.

Așadar, deși nu sunt un poet, iată ce sunt: un pictor. Sunt un pelerin. Sunt un scrib.

Mai presus de toate însă, sunt un slujitor al Domnului și al Doamnei mele, precum și al Căii Dragostei inițiate de ei.

Maestrului nostru îi place să amintească cuvintele primului mare artist creștin, binecuvântatul Nicodim, care a spus că „arta va schimba lumea“. Mă rog să aibă dreptate și, în ceea ce mă

privește, mă străduiesc să joc și eu un rol, oricât de neînsemnat, în această aventură extraordinară.

*Voi rămâne al dumneavoastră sincer,
Alessandro di Filipepi*

DIN MEMORIILE SECRETE ALE LUI SANDRO BOTTICELLI

New York
În prezent

Maureen Paschal își întocmise cu minuțiozitate programul pentru intervalul de timp pe care avea să-l petreacă în New York. Muncise fără întrerupere ca să pregătească lansarea ultimei sale cărți, aşa că speră acum să-şi ofere, drept răsplată, câteva ore de binemeritată relaxare în Muzeul Metropolitan de Artă. Arta era cea de-a doua pasiune a ei, după istorie, motiv pentru care cărțile sale abundau în informații din ambele domenii. Gândul că avea să petreacă un timp, oricât de scurt, într-unul dintre cele mai mari muzeee din lume era o adevărată mânăgâiere.

Primăvara se făcea simțită în toată splendoarea ei în acea dimineață de martie, răspândindu-i parcă marșul viguros prin Central Park până la muzeu, la o oră atât de matinală. Maureen iubea New Yorkul. Astăzi era hotărât să-ı savureze la maximum, aşa că încercă să-şi încetinească ritmul pașilor, în pofida programului încărcat. Înaintând pe Fifth Avenue, decise să facă un ocol prin Central Park. La capătul nordic al lacului pentru bărci trona o sculptură enormă, din bronz, reprezentând o scenă din capodopera lui Lewis Carroll, *Alice în țara minunilor*. Această operă de artă degaja o frumusețe magică, stranie, care o emoționa de fiecare dată, trezind la viață copilul din ea. O Alice de dimensiuni fabuloase era înconjurată de prietenii ei din

Wonderland, cu prilejul zilei sale de naștere. Citate din celebra și în-drăgita poveste, care fusese cartea preferată a lui Maureen în copilărie, acopereau, de jur împrejur, postamentul sculpturii. Plimbându-se printre personaje, citi câteva pasaje extrase din carte și din poemul *Jabberwocky*. Citatul ei preferat, pe care îl avea inscripționat pe o plăcuță, deasupra computerului său de acasă, nu figura aici.

Alice râse. „N-are rost să încercăm, spuse ea, oamenii nu pot să credă lucruri imposibile.”

„Îndrăznesc să afirm că nu ai destulă experiență, spuse Regina. Când eram de vârstă ta, o făceam în fiecare zi timp de o jumătate de oră. Zău, uneori credeam chiar și șase lucruri imposibile, iar asta până la micul dejun.”

Asemenea Reginei Albe, Maureen învățase să dea crezare chiar și la șase lucruri imposibile înainte de micul dejun. Iar acum, de când Destino își făcuse apariția în viața ei, numărul era adesea chiar mai mare. Maureen reflectă la asta, zâmbind în timp ce contempla sculptura. Viața ei putea rivaliza, în ultima vreme, cu aventurile fantastice ale lui Alice. Ea, o femeie inteligentă și educată din secolul al XXI-lea, era pe punctul de a pleca în Italia – ca să ia lecții de la un profesor care-și spunea Destino și care prețindea a fi nemuritor. Și, cu toate acestea, la fel ca Alice, era gata să-ı accepte pe extravagantul personaj ca pe un ingredient firesc din paisajul bizar al vieții sale.

Maureen își îngădui să mai admire sculptura timp de câteva minute prețioase, după care se întoarse pe Fifth Avenue și o luă înspre Muzeul Metropolitan de Artă. N-avea prea mult timp la dispoziție, căci trebuia să se pregătească pentru lansarea cărții, aşa că avea de gând să viziteze doar o anumită parte a muzeului, căreia să-i poată acorda toată atenția, și nu să exploreze muzeul în grabă de la un capăt la celălalt.

După ce-și cumpără bilet și-și prinse de guler ecusonul primit la intrare, se hotărî să se concentreze asupra galeriilor medievale. Cercetările întreprinse pentru a se documenta cu privire la persoana înaltei contese Matilda de Toscana îi treziseră o adevărată fascinație

pentru perioada Evului Mediu. În plus, excursiile sale în Franță îi insuflaseră o puternică admirărie pentru arta și arhitectura gotică.

Se dovedi a fi o alegere grozavă. Se desfășă studiind pe îndelete fiecare exponat. Sculpturile extraordinare în lemn, din Germania, o impresionară în mod deosebit, cu măiestria și delicatețea lor neasemuite. Câteva dintre minunatele exponate îi aduseră aminte de experiențele ieșite din comun care îi schimbaseră viața în timpul petrecut în Franță. Maureen oftă adânc, plină de mulțumire, bucurându-se de frumusețea artei și savurând fericită acest moment de respiro.

Când intră în a doua galerie, la fel de vastă, dominată de un enorm iconostas gotic, ceva îi atrase atenția în capătul îndepărtat al încăperii. Deși exponatele din această galerie erau în cea mai mare parte sculpturi, în colțul din dreapta, pe peretele opus intrării, se afla un tablou. Apropiindu-se de el ca să-l studieze mai în detaliu, Maureen simți că i se taie respirația și rămase cu privirea pironită pe cel mai frumos portret al Mariei Magdalena pe care îl văzuse vreodată.

Notre Dame. Doamna noastră. Doamna mea. Pentru Maureen nu mai exista nicio cale de scăpare. Nici acum, nici pe viitor – niciodată.

Ochii i se umplură de lacrimi, aşa cum i se întâmpla de fiecare dată când vedea o imagine reușită a acestei femei extraordinare, care devenise muza și stăpâna sa. În timp ce o privea cu atenție, Maureen realizează în scurt timp că pictura din față ei nu era o icoană obișnuită. Magdalena era înfățișată pe tron și degaja un aer de splendidă maiestuozitate în mantia sa purpurie, cu părul lung roșu-arămuș, curgându-i în valuri pe umeri. Într-o mână ținea vasul de alabastru din care se spunea că îl unsese pe Iisus; în mâna cealaltă, pe care o ținea în poală, avea un crucifix. Era înconjurată de îngeri, care îi înălțau imnuri de slavă. Apropiindu-se, Maureen se aplecă în față, ca să vadă mai bine partea de jos a tabloului. Îngeneuncheați la picioarele Magdalenei, se aflau patru bărbați înveșmântați în robe albe, imaculate. Pe capete purtau glugi ce le acopereau fața în întregime, având decupate doar niște fante înguste în dreptul

ocelor. Înfățișarea lor avea ceva fals, ceva bizar. Erau niște personaje stranii, sinistre chiar.

Maureen își simți inima bătându-i nebunește și o cuprinse fierbințeala aceea care de obicei îi dădea de înțeles că se petrece ceva straniu în subconștiul ei, ceva ce nu trebuia și nu putea fi ignorat. Tabloul acela avea ceva special, ceva deosebit de important. Răscoli în memorie, căutând indicii legate de această lucrare, pe care să le fi întâlnit pe parcursul cercetărilor sale, dar nu găsi mai nimic. Documentându-se pentru cărțile ei, văzuse zeci de portrete ale Mariei Magdalena, expuse în cele mai mari muzeu din lume. Faptul că la Muzeul Metropolitan se afla o asemenea lucrare, cu totul ieșită din comun – fără ca ea să fi știut de existența ei –, era de-a dreptul fascinant.

Maureen se aplecă și mai mult, pentru a citi titlul tabloului: „*Spinello di Luca Spinelli – Pânză procesională de la Confreria Sfintei Maria Magdalena*“.

Descrierea oficială oferită de muzeu, afișată în colțul tabloului, sună în felul următor:

În Evul Mediu, laicii aderau adesea la confrerii religioase, în cadrul căror se întruneau ca să se roage și ca să desfășoare acțiuni de caritate. Robele cu glugă le ascundeau identitatea, aşa încât acțiunile respective se desfășurau sub un total anonimat, în conformitate cu poruncile lui Hristos, care susținea că faptele bune nu trebuie săvârșite în văzul lumii, spre slava personală. Această lucrare de excepție a fost acreditată în jurul anului 1395 de către Confreria Sfintei Maria Magdalena din Borgo San Sepolcro și era purtată de credincioși cu prilejul procesiunilor religioase. Pictura îi înfățișează pe membrii confreriei îngenunchiați în fața sfintei lor patrone, căreia îngerii îi înalță imnuri de slavă. Vasul cu mir al Mariei se regăsește, ca decorațiune, pe mânecele robelor cu care sunt înveșmântați bărbații. Trăsăturile chipului lui Hristos, trasate superficial, sunt de dată mai recentă. Originalul a fost extras de pe pânză și în prezent se află la Vatican. Pânza este extrem de bine conservată.

Ceva era în neregulă cu descrierea respectivă – Maureen simțea astă instinctiv. Era foarte precisă, foarte deslușită pentru o pictură atât de misterioasă. Bărbații cu glugă plecați la picioarele sfintei nu erau simpli anonimi, ci îți insuflau o stare tulburătoare, de neliniște inexplicabilă. Gluga de pe capetele lor transmitea un mesaj categoric, ca și când păstrarea anonimatumului era o chestiune de viață și de moarte. Când studie tabloul mai atent, observă că unele dintre bărbați aveau câteva crăpături în partea din spate a robelor. Penitenți. Crăpăturile le permiteau să se autoflageleze, vârsarea de sânge fiind un mijloc de penitență și de spălare a păcatelor.

Lui Maureen i se păruse întotdeauna că practicile penitenților din Evul Mediu au ceva tulburător. Era aproape convinsă că Dumnezeu nu dorește ca oamenii să se autoflageleze pentru gloria Sa. În plus, cercetările sale amănunțite referitoare la Maria Magdalena, Regină a Compasiunii și promotoare a dragostei și a iertării, îi insuflaseră convingerea că această femeie remarcabilă nu ar fi găsit nicio scuză pentru astfel de practici.

Compoziția picturii o contraria de asemenea, întrucât părea să fie o reproducere a famoaselor reprezentări ale Sfintei Treimi din perioada timpurie a Renașterii. Imaginele respective îl înfățișau pe Dumnezeu-Tatăl pe tron, ținând în mâna un crucifix care îl reprezenta pe Fiul Său. Sfântul Duh era întruchipat, de obicei, de un porumbel aflat deasupra capului Tatălui. Această icoană a Mariei Magdalena era pictată într-o manieră similară, doar că în cazul de față ea era cea de pe tron, cu crucifixul în mâna, sugerând o poziție de mare autoritate. Așadar, bărbații cu glugă păreau să i se închine Mariei Magdalena ca Împărăteasă a Cerurilor, fapt care ar fi putut fi privit drept o erzie chiar și în ziua de azi. În Evul Mediu, o astfel de venerare ar fi fost, fără îndoială, susceptibilă de pedeapsa cu moartea.

Apoi, mai erau cuvintele acelea ciudate din descriere: „Trăsăturile chipului lui Hristos, trasate superficial, sunt de dată mai recentă. Originalul a fost extras de pe pânză și în prezent se află la Vatican“. Pânza era deteriorată într-un loc anume – asta se putea vedea cu ochiul liber: un petic de material acoperea zona de unde fusese decupată o porțiune de pânză, spre a fi dusă la Roma.

Înțelege? De ce ar strica cineva o pictură rară și extraordinar de frumosă, făurită de mâna unui artist italian?
Încă învățase ceva pe parcursul cercetărilor sale referitoare la secretele creștinismului de-a lungul istoriei era să nu se ia nicio dată după aparență – și să nu dea crezare, sub nicio formă, celei mai evidente și mai firești explicații, mai cu seamă pe tărâmul încărcat de simboluri al istoriei artei. Scoțându-și din geantă telefonul mobil, îl folosi pe post de cameră foto și imortaliză tabloul pe segmente, cu intenția de a face câteva cercetări.

Afișajul digital de pe ecranul telefonului îi aduse aminte, cu cruzime, că era timpul să părăsească muzeul. Maureen își vârbi telefonul la loc în geantă și rămase încă o vreme în fața tabloului, într-o contemplare mută. Întrebările pe care și le pusese de atâtea ori, atunci când cercetase operele de artă religioasă în căutare de indicii, îi dădeau tărcoale și acum, cu o stăruință aprigă.

Ce ai tu să-mi povestești, Doamnă? Cine te-a pictat în felul acesta și de ce? Ce simbolizai pentru oamenii care te purtau pe umeri, în nesfârșite procesiuni? Si, într-un final, întrebarea care o bântuia pe Maureen în fiecare zi a vieții sale: Ce vrei de la mine acum?

Astăzi însă, Maria Magdalena nu-i spunea nimic, ci doar o privea cu o expresie enigmatică, tăcută, care l-ar fi făcut pe Leonardo da Vinci să plângă de ciudă. Mona Lisa nici nu se putea compara cu această Magdalenă.

Maureen reveni cu privirea asupra descrierii oficiale a lucrării și deodată i se tăie respirația. La a doua citire, îi sări în ochi explicația referitoare la originile pânzei: „acreditată... de către Confreria Sfintei Maria Magdalena din Borgo San Sepolcro“.

Borgo San Sepolcro. Tradusă din limba italiană, denumirea însemna Locul Sfântului Mormânt.

Maureen aruncă o privire la inelul străvechi de pe degetul său, cel din Ierusalim, cu sigiliul Mariei Magdalena. Era simbolul Ordinului Sfântului Mormânt – Ordin care o dăruise lumii pe Matilda, păstrător al învățăturilor neîntinate ale lui Iisus și al Cărții Dragostei, în fine, Ordinul al căruia Mare Maestru era chiar Destino și în rândurile căruia urma să intre și ea cât de curând. Era posibil

ca în Italia să existe un întreg oraș devotat Ordinului Sfântului Mormânt, care s-o aibă în centru pe însăși Maria Magdalena?

Maureen comparase mereu procesul de scriere a unei cărți cu cel de creare a unui colaj. Existau nenumărate dovezi mărunte care, luate fiecare în parte, nu prea însemnau mare lucru. Dar când începeai să le pui laolaltă, îți dădeai seama unde trebuie așezată fiecare, astfel încât să se completeze una pe cealaltă, iar imaginea de ansamblu să înceapă să capete contur, într-un mod frumos și unitar. Iar tabloul din față sa părea să fie piesa centrală a mozaicului extraordinar la care lucra Maureen.

Aruncă o privire în jurul său, la vizitatorii care se plimbau prin galerie. Doar câțiva se opriră în fața pânzei și-i aruncă o privire fugitivă, după care trecură mai departe. Maureen simtea, pe de-o parte, că-i vine să strige la ei: „Nu vedeți ce-aveți aici? Nu vă dați seama că s-ar putea ca pânza asta să conțină răspunsul la una dintre cele mai mari enigme ale istoriei, iar voi nu-i dați nicio atenție?“

Dar încă nu era absolut sigură. Unde se afla Borgo San Sepolcro? Ce alte aspecte din viața acestui artist, Spinello, ar fi putut să indice o eventuală legătură între acest tablou și grupările eretice din Italia Evului Mediu? Mai întâi avea să cerceteze de una singură, după care avea să apeleze la specialiștii din Franța și din Italia, să-și spună și ei părerea. Bineînțeles, primul de pe listă era Bérenger.

După cele câteva săptămâni de despărțire, gândul la Bérenger Sinclair o umplu de căldură din cap până-n picioare. Îi era atât de dor de el! Își închise ochii și se cufundă într-o reverie dulce, amintindu-și ultima lor întâlnire. Oftă prelung și se trezi din visare. O așteptau noi descoperiri, care aveau să devină și mai palpitate în clipa în care urma să le împărtășească cu el.

Își luă rămas-bun de la splendorile din galeria medievală și părăsi muzeul, făcând un scurt popas la magazinul de suveniruri din apropiere, cu intenția de a căuta o felicitare cu fantastica pictură a Mariei Magdalena. Lucrarea nici măcar nu era menționată în ghidul destinat vizitatorilor. Răsfoind mai multe volume de artă, descoperi o referire succintă la tabloul cu pricina, care era descris ca aparținând artistului Spinello Aretino. Pasajul explică originea numelui acestuia, care venea, se pare, de la orașul Arezzo. Din Toscana.

eretice din perioada timpurie a Evului Mediu, acela era Toscana – Maureen era sigură de asta. Zâmbi, conștientă că nu putea fi doar o simplă coincidență faptul că în buzunarul său se afla un bilet de avion spre Florența. În săptămâna care urma, avea să aterizeze în inima acestei provincii enigmatice.

Nimic.

Nu găsi pe internet nimic referitor la minunatul și neasemuitul tablou de la Muzeul Metropolitan. Chiar și pe site-ul muzeului fu necesar să caute îndelung ca să găsească ceva informații, care se limitau însă strict la descrierea pe care o citise deja la fața locului.

Cele două ore de răsfoit prin albumele de artă se dovediră a fi nefructuoase. Nici pagina Google nu-i oferi vreo informație nouă referitoare la lucrarea respectivă, aşa că Maureen se decise să abordeze problema dintr-o altă perspectivă, și anume să-și concentreze cercetările asupra altor detalii prezente în descriere, precum artistul sau locația. Găsi câteva informații generale despre artist, precum și despre Borgo San Sepolcro, care era posibil să-i fie utile mai târziu. Făcu următoarele însemnări:

SPINELLO ARETINO – având prenumele Luca, la fel ca tatăl său, pictor și el – a fost botezat astfel după sfântul al cărui nume a fost preluat, totodată, de către breasla pictorilor. Numele „Aretino“ înseamnă „din Arezzo“, care e o regiune din Toscana. Pictor de fresce cu predilecție, artistul a lucrat în Florența, la Santa Trinità.

Maureen făcu o pauză. Spinello pictase în biserică din Santa Trinità, care era un loc sacru pentru Ordinul Sfântului Mormânt și care fusese, de asemenea, unul dintre locurile de refugiu ale Matildei. Era un semn că se afla pe calea cea bună. Mozaicul ei începea să capete contur. Reluă lectura.